

DRŽAVNO NATJECANJE IZ POVIJESTI

3. SKUPINA: 18. i 19. stoljeće

ŠKOLSKA GODINA: 2014. / 2015.

Šibenik, 13. – 15. travnja 2015.

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	
-----------	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI TESTA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____

2. _____

3. _____

(MJESTO I NADNEVAK)

NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispitu upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
4. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u šk.g. 2014./2015.
5. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati.
6. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.
7. Želimo Vam mnogo uspjeha!

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora.

1. Što je potaknulo Henryja Dunanta na osnivanje organizacije Međunarodnoga crvenog križa?

1	
---	--

- A. Patnje ranjenih vojnika tijekom bitke kod Solferina.
- B. Patnje ranjenih vojnika za vrijeme bitke kod Calafatimija.
- C. Veliki broj žrtava za vrijeme bitke kod Sadove.
- D. Veliki broj žrtava tijekom bitke kod Sedana.

2. Koji je od navedenih vladara objavio dokument *Charte octroyée* ?

1	
---	--

- A. Luj XVI.
- B. Luj XVIII.
- C. Napoleon I.
- D. Napoleon III.

3. Koji od navedenih događaja označava kraj “razdoblja restauracije” u europskoj povijesti?

1	
---	--

- A. abdikacija kralja Karla X. Bourbona
- B. donošenje ustava u Portugalu
- C. proglašenje nezavisnosti Grčke
- D. ustanak dekabrista

4. Koji se od navedenih događaja dogodio iste godine kada je Vilim I. (Wilhelm I.) postao njemački car ?

1	
---	--

- A. Proglašena je Kraljevina Italija.
- B. Car Aleksandar II. ubijen je u atentatu.
- C. Benjamin Disraeli postao je britanski premjer.
- D. Proglašena je Pariška komuna.

5. Koja od navedenih zemalja nije potpisala ugovor o Svetoj Alijansi od 26. 9. 1815?

1	
---	--

- A. Habsburška Monarhija
- B. Pruska
- C. Rusija
- D. Velika Britanija

6. Koji je car prodao Aljasku Sjedinjenim Američkim Državama?

1	
---	--

- A. Aleksandar II.
- B. Aleksandar III.
- C. Nikola I.
- D. Petar Veliki

7. Koja se od navedenih pokrajina nalazila u Translajtaniji?

1	
---	--

- A. Erdelj
- B. Koruška
- C. Šleska
- D. Štajerska

8. Koje je godine hrvatski staleški sabor zadnji put zasjedao?

1	
---	--

- A. 1837.
- B. 1847.
- C. 1848.
- D. 1861.

9. Tko je od navedenih osoba pokrenuo novine čija je naslovnica prikazana na slici?

1	
---	--

- A. Ivan Antunović
- B. Mijo Mandić
- C. Blaško Rajić
- D. Vranje Sudarević

- II. U sljedećim zadatcima povežite međusobno srodne pojmove upisivanjem slova na praznu crtu iza broja. Tri od ponuđenih šest pojmova nemaju svoj adekvatan par i nigdje se ne pripisuju.**

10. Povežite zemlju i njezinu koloniju.

3	
---	--

1. _____ Francuska
2. _____ Italija
3. _____ Nizozemska

- A. Alžir
- B. Angola
- C. Burma
- D. Eritreja
- E. Indonezija
- F. Južna Mandžurija

11. Povežite autora s njegovim djelom.

3	
---	--

1. _____ Mihovil Pavlinović
2. _____ Lovre Bogović
3. _____ Eugen Kvaternik

- A. „Čitanka za katoličke pučke učionice“
- B. „Hisa zlata“
- C. „Hrvatski razgovori“
- D. „Hrvatski glavničar“
- E. „Mojim krajišnikom“
- F. „Osvetnici“

III. U sljedećim zadatcima odgovorite na pitanje kratkim odgovorom, riječju ili brojem. Odgovor upišite na praznu crtu.

12. Načela kojeg svjetonazora/političke struje je zastupao Benjamin Constant?

1	
---	--

---

13. Koje je godine započeo s radom Bečki kongres?

1	
---	--

---

14. Kako su se nazivali pripadnici irskog nacionalnog pokreta u drugoj polovici 19. stoljeća koji su tražili potpunu samostalnost i odcjepljenje od Velike Britanije?

1	
---	--

---

15. Kako se naziva dokument koji je prihvaćen 4. srpnja 1776. godine na Kontinentalnom kongresu u Philadelphiji?

1	
---	--

---

16. U vrijeme kojeg je hrvatskog bana otvoren Zemaljski statistički ured za Hrvatsku i Slavoniju? (ime i prezime)

1	
---	--

---

17. Tko je ustoličen za prvog zagrebačkog nadbiskupa?(ime i prezime)

1	
---	--

---

18. U kojem je gradu Đuro Gavrilović utemeljio radionicu za proizvodnju mesa i mesnih prerađevina?

1	
---	--

---

19. U kojem je gradu održano prvo zasjedanje Istarskog sabora?

_____

1	
---	--

20. Koje je godine Rijeka postala *corpus separatum*?

_____

1	
---	--

IV. U sljedećim zadatcima kronološki poredajte navedene činjenice, događaje, procese ili osobe, upisivanjem rednih brojeva od 1. do 4. na praznu crtu iza slova, tako da 1. označava najstariji, a 4. najmlađi.

21. Kronološki poredajte navedene bitke iz Američkog građanskog rata.

2	
---	--

- A. _____ Bitka kod Five Forksa.
- B. _____ Bitka kod Bull Runa.
- C. _____ Bitka kod Fort Sumtera.
- D. _____ Bitka kod Gettysburga.

22. Kronološki poredajte navedene banove prema razdoblju njihova banovanja.

2	
---	--

- A. _____ Ivan Mažuranić
- B. _____ Ladislav Pejačević
- C. _____ Levin Rauch
- D. _____ Josip Šokčević

23. Kronološki poredajte navedene stranke prema godini osnivanja u drugoj polovici 19. stoljeća u Hrvatskoj.

2	
---	--

- A. _____ Neodvisna narodna stranka
- B. _____ Čista stranka prava
- C. _____ Socijaldemokratska stranka Hrvatske i Slavonije
- D. _____ Samostalna narodna stranka

- V. U sljedećim zadacima od više ponuđenih kronoloških nizova samo je jedan točan. Zaokružite slovo ispred kronološkog niza koji je točan.

24. Koji niz određuje točan kronološki slijed navedenih događaja u vrijeme bana Josipa Jelačića?

1	
---	--

A. Osnovano je Bansko vijeće. → Proglašeno je ukidanje kmetstva. → Ban Jelačić prešao je s vojskom Dravu kod Varaždina. → Ban Jelačić imenovan je upraviteljem Rijeke i namjesnikom u Dalmaciji.

B. Osnovano je Bansko vijeće. → Proglašeno je ukidanje kmetstva. → Ban Jelačić imenovan je upraviteljem Rijeke i namjesnikom u Dalmaciji. → Ban Jelačić prešao je s vojskom Dravu kod Varaždina.

C. Proglašeno je ukidanje kmetstva. → Osnovano je Bansko vijeće. → Ban Jelačić prešao je s vojskom Dravu kod Varaždina. → Ban Jelačić imenovan je upraviteljem Rijeke i namjesnikom u Dalmaciji.

D. Proglašeno je ukidanje kmetstva. → Ban Jelačić imenovan je upraviteljem Rijeke i namjesnikom u Dalmaciji. → Osnovano je Bansko vijeće. → Ban Jelačić prešao je s vojskom Dravu kod Varaždina.

25. Koji niz određuje točan kronološki slijed navedenih događaja u svijetu?

1	
---	--

A. Proradila je prva podzemna željeznica u svijetu. → Otvorena je Prva svjetska izložba. → Održane su Prve olimpijske igre modernog doba. → Osnovana je Prva internacionala.

B. Otvorena je Prva svjetska izložba. → Proradila je prva podzemna željeznica u svijetu. → Osnovana je Prva internacionala. → Održane su Prve olimpijske igre modernog doba.

C. Održane su Prve olimpijske igre modernog doba. → Proradila je prva podzemna željeznica u svijetu. → Otvorena je Prva svjetska izložba. → Osnovana je Prva internacionala.

D. Osnovana je Prva internacionala. → Proradila je prva podzemna željeznica. → Otvorena je Prva svjetska izložba. → Održane su Prve olimpijske igre modernog doba.

VI. U sljedećim zadatcima pažljivo pročitaite povijesne izvore i kratko odgovorite na postavljena pitanja.

26. Pažljivo pročitaite ulomak iz izvornoga povijesnog teksta i odgovorite na pitanja.

„Članak I. Bugarska se konstituira kao autonomna i ovisna kneževina pod vrhovnom vlašću Njegovog carskog Veličanstva Sultana. Kneževina će imati kršćansku vladu i nacionalnu miliciju(...)

Članak XXV. Provincije Bosnu i Hercegovinu ima (...) zaposjesti i njima upravljati. Budući da se (...) vlada ne želi baviti upravom novopazarskog Sandžaka, koji se između Srbije i Crne Gore prostire jugoistočnim pravcem do Mitrovice, ostatak će osmanska vlada ondje nadalje u vlasti. (...) da osigura opstanak nove političke države, kao i slobodu i sigurnost putova za komunikaciju, pridržava sebi ipak pravo držati posade te zaposjesti vojničke i trgovačke centre u cijelom opsegu toga dijela staroga bosanskog vilajeta. Zato pridržavaju sebi vlada (...) i turska da će se o potankostima sporazumjeti.

Članak XXVI. Visoka porta, kao i sve one Visoke ugovorene strane koje to do sada nisu učinile, priznaju neovisnost Crne Gore(...)

Članak XXXIV. Visoke ugovorene strane priznaju neovisnost Kneževine Srbije, pod uvjetima izloženim u sljedećem članku(...)“

A. Koje su godine donesene odredbe iz gore navedenog izvornog povijesnog teksta?

1	
---	--

B. Tko je Njegovo carsko Veličanstvo Sultan koji se spominje u tekstu?

1	
---	--

C. Koja je država dobila pravo zaposjesti i upravljati provincijama Bosnom i Hercegovinom prema izvornom tekstu?

1	
---	--

---

27. Pozorno pročitajte izvorni tekst i odgovorite na pitanja.

...U pola jedanaest sati dolazi na Jelačićev trg pred sjevernu stranu banovog spomenika četa mladih ljudi. Nekolicina njih je odjevena u odore sveučilišnih građana, stare „juratuške“ odore iz ilirskih vremena; baš su te dane obnovljene: crna surka, čizme, kalpak sa sokolovim perom, sablja za pasom...

Pred banovim spomenikom mlada družina stvara krug. Na suncu bljesnuše četiri sablje, podržavajući tkivo crveno-bijelo-zelenog barjaka...Nekolicina radoznalih oko grupe mogla je čuti kratki govor jednog đaka, koji je doslovce rekao sljedeće: “Dolazimo k spomeniku onoga, koji se je borio za dinastiju proti Mađarima, da spalimo zastavu onoga naroda, koji se je uvijek borio protiv dinastije, čime posvjedočujemo svoje dinastičke osjećaje“ Čas kasnije liznuo je plamen(zapalio ga je Josip Heneberg), digao se mali oblak dima prožetog vonjem petrulja – od zastave osta tek nekoliko nagorenih krpica...”

A. U kojem se gradu nalazio austrijski car za vrijeme događaja opisanog u izvornom tekstu?

1	
---	--

B. Koje se godine dogodio događaj opisan u izvornom tekstu?

1	
---	--

C. Od čije zastave /od zastave kojeg naroda/ „osta tek nekoliko nagorenih krpica“?

1	
---	--

---

28. Pozorno pročitajte ulomak iz izvornog povijesnog teksta i odgovorite na pitanja.

„ 1. Kraljevina Ugarska sjedinjena s (...) i kraljevine Dalmacija, Hrvatska i Slavonija sačinjavaju jednu te istu državnu zajednicu, tako napram ostalim pod vladom Nj. Veličanstva stojećim zemljama, kao što i napram inim državama(...)
(...)§48. S toga razloga spada u djelokrug podpune autonomije kraljevina Dalmacije, Hrvatske i Slavonije zakonarstvo i uprava u svim poslovima nutarnjim, bogoštovlja, nastave i pravosuđa, amo računajući sudbenost u svim molbama, izim sudbenost glede pomorskog prava(...)
(...)§56. U svekolikom obsegu kraljevina Hrvatske i Slavonije službeni jezik je hrvatski, toli u zakonodavstvu, koli u sudstvu i upravi(...)“

A. Kako se naziva dokument iz kojeg su gore navedeni izvorni članci?

1	
---	--

B. Koje je godine prvi put objavljen dokument iz kojeg je gore navedeni izvorni tekst?

1	
---	--

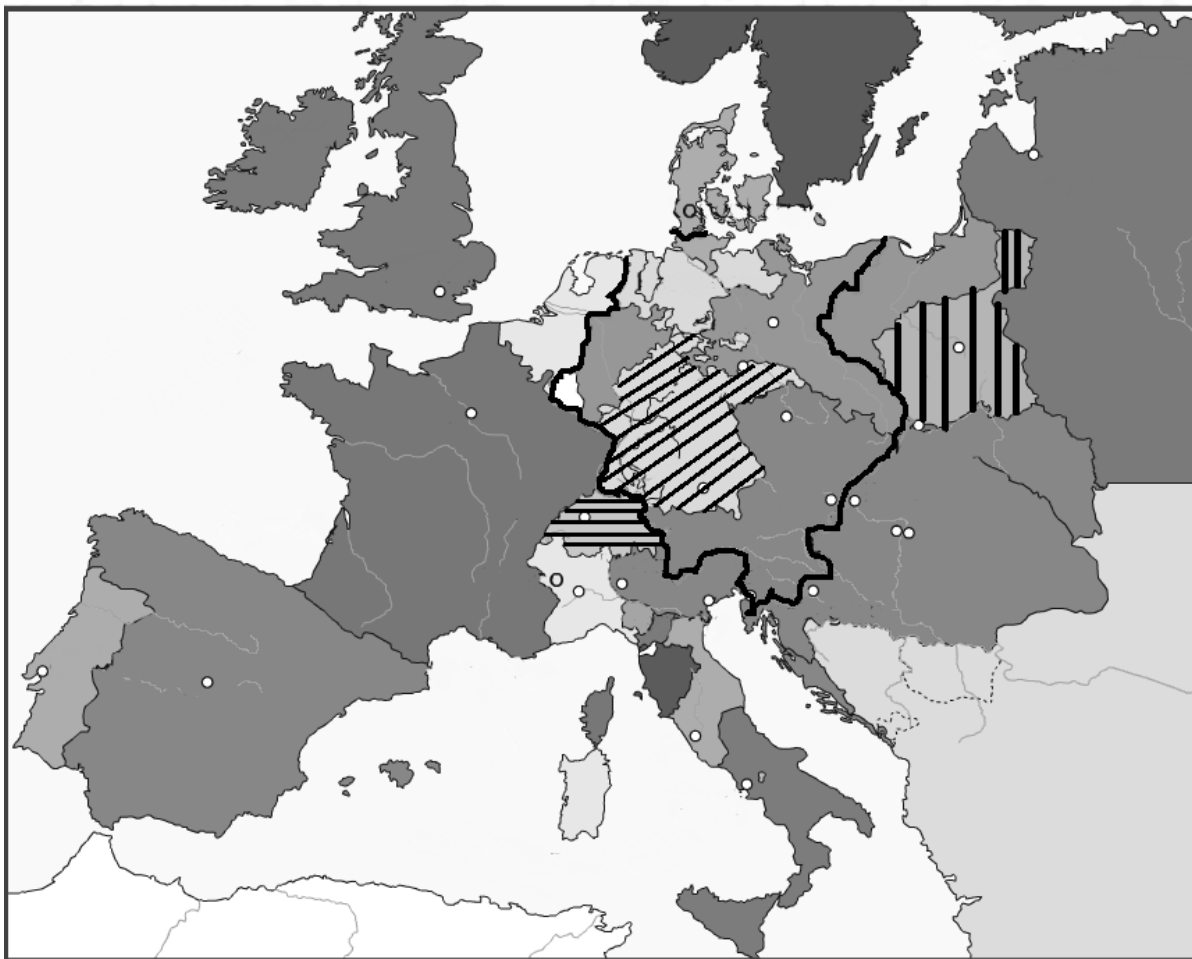
C. Tko je NJ. Veličanstvo iz gore navedenog izvornog teksta?

1	
---	--

VII. U sljedećim zadacima proučite slijepe karte i odgovorite na postavljena pitanja.

29. Pozorno proučite slijepu kartu Europe nakon Bečkog kongresa i odgovorite na pitanja.

A. U kojoj je državi zemlja označena okomitim crtama na slijepoj karti imala autonomiju?

1	
---	--

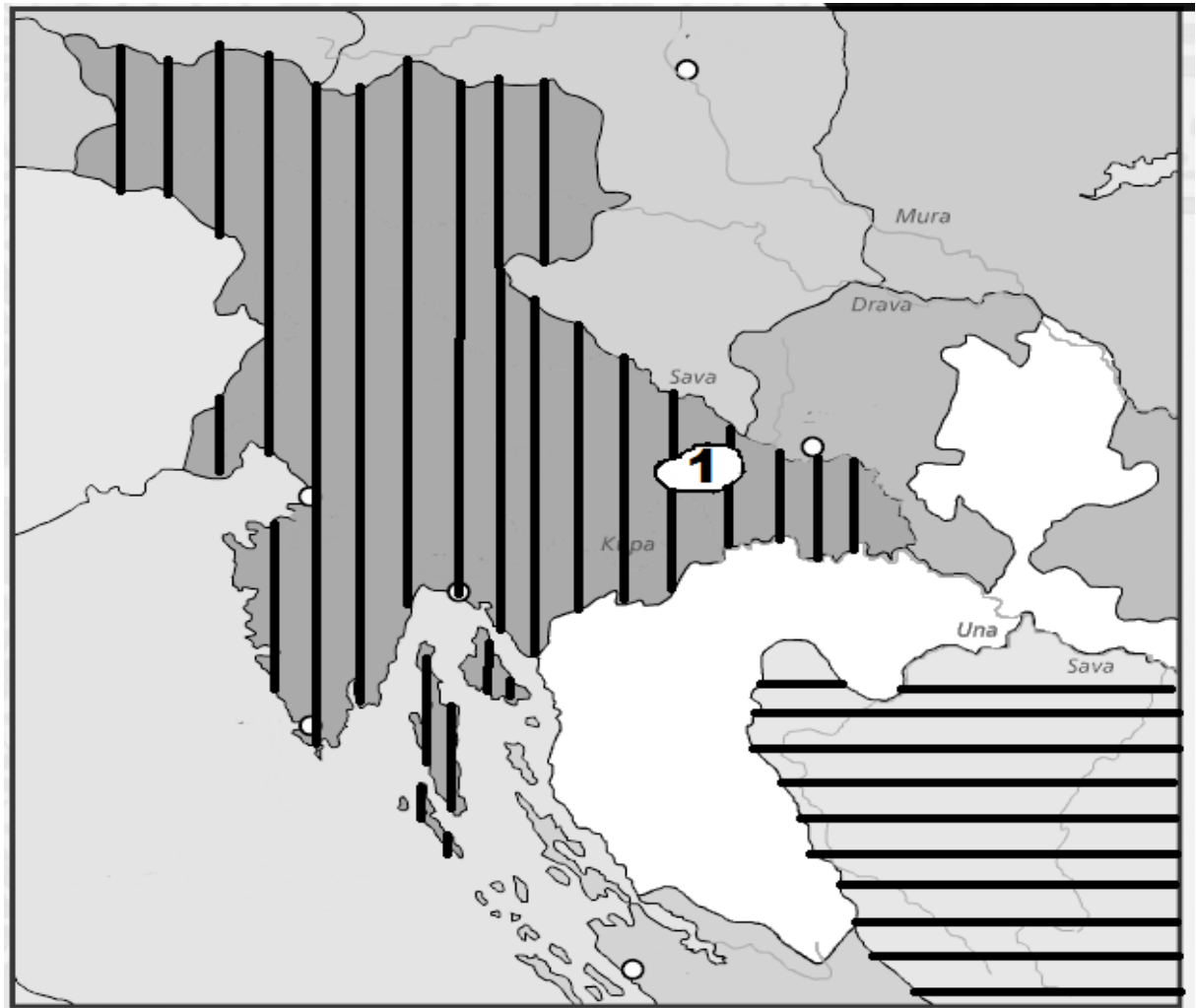
B. Sastavni dio koje države je postao prostor označen kosim crtama na slijepoj karti?

1	
---	--

C. Kako se nazivala država čiji je prostor označen vodoravnim crtama na slijepoj karti?

1	
---	--

30. Pozorno proučite kartu s granicama prostora iz 1816. godine i odgovorite na postavljena pitanja.

A. Kako se nazivala upravna jedinica Habsburške Monarhije označena okomitim crtama na slijepoj karti?

1	
---	--

B. Kako se nazivalo područje kojem je pripadao prostor označen brojem 1 na slijepoj karti?

1	
---	--

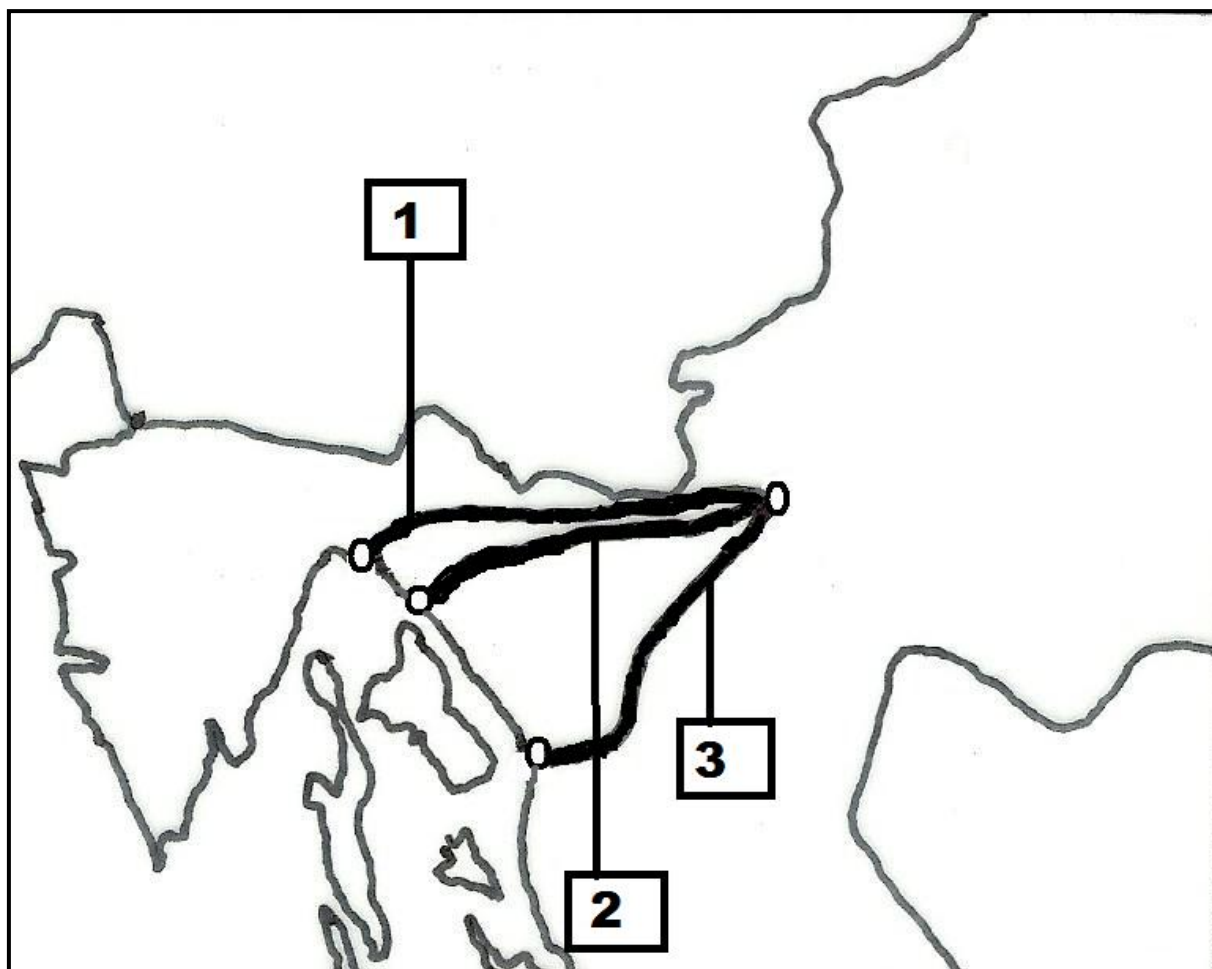

C. Kako se nazivala država čiji je dio teritorija označen vodoravnim crtama na slijepoj karti?

1	
---	--

---

31. Pozorno proučite kartu koja prikazuje makadamske ceste u hrvatskim zemljama u 18. i na početku 19. stoljeća i odgovorite na postavljena pitanja.

A. Kako se naziva grad koji je bio ishodište makadamskih cesta na slijepoj karti?

_____

1	
---	--

B. Kojim je brojem na karti obilježena Jozefinska cesta?

_____

1	
---	--

C. Koje je godine završena gradnja ceste obilježene brojem 1 na slijepoj karti ?

_____

1	
---	--

List za koncept